

Sport als playground voor integratie

Informatie voor sportverenigingen
over samenwerken met COA

Sport als playground voor integratie

Informatie voor sportverenigingen over samenwerken met COA

Maatschappelijke functie sportverenigingen

De sportvereniging vormt een ontmoetingsplek voor mensen met verschillende achtergronden. Sport heeft een lage drempel, sport kent een universele taal en sport verbindt mensen. Sport heeft een maatschappelijke functie. Sportverenigingen in de buurt van een asielzoekerscentrum kunnen door samen te werken met COA, bijdragen aan een vlotte integratie van asielzoekers en vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Dat sluit goed aan bij de ambitie van veel sportverenigingen om een maatschappelijke rol te spelen.

Win-win-win

Zowel de sportvereniging als de vluchtelingen hebben baat bij samenwerking tussen de sportvereniging en de COA-opvanglocatie.

Aan de ene kant zorgt deze doelgroep voor een verrijking van de verenigingscultuur, de mogelijkheid om met de nieuwe leden teams te behouden voor de competitie en deze teams zelfs te versterken met talentvolle sporters. Het trekt nieuwe vrijwilligers aan en de vluchtelingen kunnen zelf ook vrijwilliger worden. Kortom de nieuwe leden brengen nieuw leven in de verenigingen.

Aan de andere kant hebben sport en bewegen verschillende positieve effecten op de nieuwkomers. Zo kan het de lichamelijke en mentale gezondheid (gezonde leefstijl) verbeteren. Het biedt structuur en daarmee richting aan leefstijl en dagbesteding. Door te sporten

en te bewegen en/of vrijwilligerswerk bij de sportvereniging te doen, kunnen vluchtelingen ook buiten de opvanglocatie sociale contacten aangaan en vaardigheden aanleren die in de Nederlandse maatschappij goed van pas komen.

Samenwerking tussen COA en sportverenigingen levert dus ook maatschappelijke winst op!

1. Een samenwerking starten

Samenwerken is mensenwerk! Voor een samenwerking tussen de sportvereniging en COA is het in de eerste plaats belangrijk dat beide organisaties een gemotiveerde en enthousiaste medewerker beschikbaar stellen. Bij COA valt sport en bewegen onder het activerings- en inburgeringsbeleid. Per locatie wordt bepaald hoeveel geld en tijd worden vrijgemaakt voor sport en bewegen. Op enkele locaties is een sportmedewerker aangesteld, op andere locaties geven activeringsmedewerkers, woonbegeleiders en/of vrijwilligers uitvoering aan het sportbeleid. Voor een sportvereniging is het zaak om in contact te komen met de juiste COA-medewerker. In de praktijk is dit niet altijd gemakkelijk. Informeer bij de locatiemanager wie verantwoordelijk is/zijn voor sport en bewegen op het centrum.

2. Een goede aansluiting

Probeer voorafgaand aan de organisatie zicht te krijgen op de stand van zaken. Informeer naar het sportbeleid, de beschikbare uren en het draagvlak binnen de opvanglocatie. Welke activiteiten worden al georganiseerd, voor welke doelgroepen, wat werkt goed en wat niet? Probeer erachter te komen of er een behoeftepeiling onder bewoners is gedaan en wat daar uit is gekomen. Door te praten met bewoners, te luisteren en echt contact te leggen, ontstaat een beter beeld van hun achtergronden en behoeften. De wensen van de bewoners gaan veelal uit naar voetbal, fitness, volleybal, basketbal en zwemmen. Vrouwen noemen vaak dansactiviteiten en zumba. Fietsen en fietslessen vinden ook veelvuldig plaats en zijn nuttig voor het vervoer naar andere sportactiviteiten. Maar dat verschilt natuurlijk per locatie en doelgroep. Ook sporten zoals schaken, boksen en paardensport worden aangeboden. Bepaal samen met COA op welke manier de sportvereniging kan aansluiten bij wat er al gebeurt en van meerwaarde kan zijn.

3. Varianten in sportaanbod

Laagdrempelige activiteiten kunnen, met medewerking van (trainers van) de sportvereniging, op het centrum plaatsvinden. Denk hierbij aan fiets-, loop- en wandelgroepen en activiteiten voor vrouwen/meisjes en kinderen. Kennismakingsactiviteiten kunnen (eenmalig of tijdelijk) op het centrum worden georganiseerd, met

het idee deze bij de club voort te zetten.

Bewoners kunnen buiten het centrum individueel deelnemen in reguliere trainingsgroepen bij de sportvereniging en soms zelfs deelnemen aan (competitie)wedstrijden. Ook kunnen bewoners deelnemen aan een wedstrijd, een toernooi of een sportdag. Deelnemen kan met een team van COA, maar ook met gemengd samengestelde teams, waarin bewoners van de COA-opvanglocatie mengen met leden van de club en/of met dorpsbewoners.

4. Investeer in de werving van deelnemers

Wees goed voorbereid op een wisselvallige opkomst van deelnemers. Ervaring leert dat er allerlei redenen zijn voor een wisselvallige opkomst van de doelgroep, zoals slechte promotie, vertrek uit het centrum, niet lekker in hun vel zitten, belangrijkere problemen eisen aandacht op, weersomstandigheden, afstand en vervoer, etc. Op de opvanglocatie is dus continue promotie van activiteiten nodig. Meermaals persoonlijk aanspreken werkt het best. Ook vlak voor de start van de activiteit. Maak hierover goede afspraken met de COA-sportmedewerkers. Zij kunnen zelf bewoners aanspreken en stimuleren of actieve bewoners vragen om dit te doen. De trainer van de sportvereniging kan gebruik maken van WhatsApp in de communicatie met deelnemers. Alle andere promotieactiviteiten werken alleen in combinatie met bovenstaande.

5. Tips voor de organisatie van sportactiviteiten

- **lidmaatschappen**
Onderzoek de mogelijkheden voor het aangaan van (flexibele) lidmaatschappen voor bewoners en maakt hierover afspraken met de COA-sportmedewerker.
- **Nederlandse sportcultuur**
Informeert alle nieuwkomers over de cultuur (geschreven en ongeschreven regels) en verwachtingen van de sportvereniging. De meeste vluchtelingen zijn niet gewend aan sporten bij een sportvereniging.
- **contributie**
Bespreek flexibele betalingsregelingen met de vereniging, zoals betaling per keer, per maand en per jaar, maar ook betaling door het verrichten van vrijwilligerswerk voor de club. Maak COA verantwoordelijk voor contributiebetaling door bewoners en maak gebruik van kortingsregelingen.
- **vervoer**
Voorkeur hebben activiteiten op loop- of fietsafstand. Organiseer vervoer met vrijwilligers van COA, vrijwilligers van de sportvereniging, de geloofsgemeenschap of de gemeente. Het openbaar vervoer is meestal geen goed alternatief. De kosten lopen al snel te hoog op.
- **planning**
Houd rekening met religieuze en culturele feestdagen en gebruiken. Start bij voorkeur met activiteiten in het voorjaar en in de zomer. Kou en regen kunnen een extra drempel vormen.
- **kleding**
Attendeer de bewoners op de aanschaf van goedkope sportkleding en materialen via een kringloopcentrum. Organiseer inzamelacties bij de sportvereniging.

Meer informatie over de organisatie van sportactiviteiten voor bewoners van COA-opvanglocaties en over samenwerking van sportverenigingen met COA lees je in de rapportage 'Sport als playground voor integratie', kennisontwikkeling project Sport en Vluchtelingen.

6. Vrijwilligerswerk

Veel sportverenigingen hebben een tekort aan vrijwilligers. Tegelijk brengen asielzoekers en vluchtelingen in opvangcentra van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een groot deel van hun tijd wachtend door. Twee problemen die we in één klap kunnen oplossen. Lees de brochure 'Vrijwilligerswerk door asielzoekers en statushouders in de opvang', met tips en aandachtspunten om van de samenwerking een succes te maken.

7. Vijf tips voor succesvolle samenwerking tussen COA en sportverenigingen

- ➔ Werk aan draagvlak binnen de sportvereniging voor samenwerking met COA. Profiteer van goede ervaringen.
- ➔ Realiseer je dat maatschappelijke ontwikkelingen (zoals de sfeer in de gemeenschap en de in- en doorstroom van vluchtelingen) van invloed zijn op het draagvlak voor sport binnen COA en op de sportdeelname van bewoners.
- ➔ Onderhoud goed persoonlijk contact met de contactpersoon van COA (korte lijntjes), maak afspraken over de taakverdeling en leg deze vast.
- ➔ Informeert de doelgroep over sporten in Nederland en laat je door COA informeren over (omgaan met) de doelgroep.
- ➔ Zorg ervoor dat de sportvereniging en COA hetzelfde doel nastreven en beiden meerwaarde zien in de samenwerking. Organiseer indien nodig, onderlinge steun richting achterban.

In deze reeks verschenen ook:

- Informatie voor COA over samenwerken met sportverenigingen
- Informatie voor gemeenten/buurtsportcoaches over samenwerking tussen COA en sportverenigingen

www.kenniscentrumsport.nl/sportalsplayground/

“Wij leren weer van hen. Wij leren over andere culturen en over hun enorme gastvrijheid. Zij weten beter wat er speelt in de landen van herkomst en wat ze allemaal hebben meegemaakt. Ze tonen enorme dankbaarheid richting ons dorp. Er ontstaan ook weer mooie vriendschappen.”

citaat medewerker sportvereniging

“Het lijkt heel eenvoudig ‘een beetje sporten met vluchtelingen’, maar dat is het niet. De meeste bewoners zitten, op zijn zachtst gezegd, niet lekker in hun vel. Als eerste moet je luisteren naar de verhalen die ze je vertellen. Aandacht en tijd voor ze hebben. Dat helpt om alle ellende die ze hebben meegemaakt te verwerken. Ik ben zelf asielzoeker geweest en weet hoe zij zich voelen. Daarnaast ben je een kameleon, je moet je kunnen aanpassen. Je hebt namelijk met veel verschillende types en culturen te maken. Wij hebben veel ervaring, ik als vluchteling, en allebei als buurtsportcoach in de wijk. Daarom heeft onze leidinggevende ons uitgekozen om hier te werken.”

citaat buurtsportcoach gemeente

Tip!

Op www.allesoversport.nl komt alle kennis over sport en bewegen samen.

© Kenniscentrum Sport: het project is uitgevoerd in samenwerking met NOC*NSF en COA, juni 2017

Contact
T 0318 - 490 900
info@kcsport.nl
www.kenniscentrumsport.nl

